

**EUROPEISKA
UNIONENS RÅD**

**Bryssel den 29 september 2008 (30.9)
(OR. en)**

13631/08

COMPET 365

FÖLJENOT

från: Jordi AYET PUIGARNAU, direktör, för Europeiska kommissionens
generalsekreterare

mottagen den: 29 september 2008

till: Javier SOLANA, generalsekreterare/hög representant

Ärende: Rapport från kommissionen om subsidiaritet och proportionalitet
(15:e rapporten om bättre lagstiftning, 2007)

För delegationerna bifogas kommissionens dokument – KOM(2008) 586 slutlig.

Bilaga: KOM(2008) 586 slutlig

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 26.9.2008
KOM(2008) 586 slutlig

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN
OM SUBSIDIARITET OCH PROPORCIONALITET**

(15:e rapporten om bättre lagstiftning, 2007)

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

OM SUBSIDIARITET OCH PROPORTIONALITET

(15:e rapporten om bättre lagstiftning, 2007)

1. Inledning

Denna rapport är den femtonde årliga översynen av tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, som kommissionen lägger fram för Europeiska rådet och Europaparlamentet i enlighet med det protokoll som är fogat till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Till skillnad från de tre senaste årens översyner omfattar denna översyn inte generella frågor kring bättre lagstiftning, eftersom dessa har behandlats i den andra strategiska översynen av programmet ”Bättre lagstiftning” i Europeiska unionen¹.

Översynen lyfter också fram två händelser under 2007 som inverkat på tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Dels upprättades konsekvensbedömningsnämnden, något som lett till att frågorna om subsidiaritet och proportionalitet behandlats mer djupgående i kommissionens konsekvensbedömningar, dels slöts ett avtal om ett nytt fördrag som, om det ratificeras, skulle ge de nationella parlamenten en ny roll vid bedömningen av hur de båda principerna tillämpas.

2. Den rättsliga och institutionella ramen

2.1 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

De allmänna definitionerna av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna ges i artikel 5.2 och 5.3 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (EG-fördraget). I protokoll 30 till fördraget anges närmare hur de båda principerna ska tillämpas.

Subsidiaritetsprincipen är vägledande för hur medlemsstaternas och EU:s ansvarsområden ska avgränsas och anger *vem som ska agera*. Om gemenskapen har exklusiv behörighet på ett område står det utom tvivel vem som ska agera, och subsidiaritetsprincipen tillämpas inte. Om gemenskapen och medlemsstaterna har delad behörighet, föreskrivs genom denna princip tydligt att decentralisering ska ha företräde. Gemenskapen ska bara agera om medlemsstaterna inte kan uppnå målen i tillräcklig utsträckning (nödvändighetskriteriet) och om målen bättre kan uppnås av gemenskapen (mervärdeskriteriet eller effektivitetsjämförelse).

¹ KOM(2008) 32 av den 30 januari 2008.

Subsidiaritet är ett dynamiskt begrepp, och bedömningen av hur principen tillämpas utvecklas därför kontinuerligt. Subsidiaritetsprincipen gör det möjligt för gemenskapen att inom ramen för sina befogenheter utvidga räckvidden för sina åtgärder när omständigheterna kräver det, och omvänt att inskränka dessa åtgärder eller upphöra med dem när de inte längre är berättigade².

Proportionalitetsprincipen är vägledande för hur EU ska utöva såväl sin exklusiva som sin delade behörighet och anger *vilka EU-åtgärder som ska vidtas och hur de ska utformas*. Såväl i artikel 5 i EG-fördraget som i protokollet föreskrivs att gemenskapen inte ska vidta någon åtgärd som går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå fördragets mål. Det är alltid den minst krävande lösningen som ska väljas.

2.2 Tillämpningsformer, möjlighet att lämna synpunkter och kontroll i efterhand

Alla EU:s institutioner måste följa båda principerna när de utövar sina befogenheter. I protokollet och i det interinstitutionella avtalet om subsidiaritet från 1993³ anges en rad särskilda skyldigheter. Några av de viktigaste punkterna sammanfattas nedan, medan de förändringar som Lissabonfördraget skulle medföra behandlas i avsnitt 4.1.

Kommissionen måste företa omfattande samråd innan den lägger fram lagförslag. Dessutom måste den i motiveringen till varje lagförslag ange på vilket sätt förslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, samt ta hänsyn till den börda som läggs på gemenskapen, medlemsstaternas regeringar, de lokala myndigheterna, näringslivet och medborgarna. Som förklaras i avsnitt 3.1 bidrar kommissionens konsekvensbedömningssystem till att subsidiariteten och proportionaliteten analyseras noggrant i samband med alla större lagförslag.

Om Europaparlamentet och rådet gör ändringar som påverkar räckvidden för gemenskapens åtgärder måste detta motiveras med avseende på subsidiaritetsprincipen⁴. Om medbeslutande- eller samarbetsförfarandet är tillämpligt ska rådet i en motivering informera Europaparlamentet om sin ståndpunkt i fråga om tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna⁵.

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén framför sin ståndpunkt antingen när de rådfrågas eller i yttranden på eget initiativ. Även konferensen mellan organ för EG- och EU-frågor (Cosac) får yttra sig om tillämpningen av subsidiaritetsprincipen⁶.

Kommissionen har sedan september 2006 översänt alla nya lagförslag till de nationella parlamenten och uppmanat dem att lämna synpunkter. Detta utbyte omfattar naturligtvis mycket mer än tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, men många av de nationella parlamentens synpunkter rör just dessa principer.

Slutligen kan EG-domstolen och förstainstansrätten pröva om institutionernas rättsakter följer subsidiaritetsprincipen.

² Artikel 3 i protokollet.

³ Antaget den 17 november 1993, EGT C 329, 6.12.1993, s. 132.

⁴ Avsnitt 2.3 i det interinstitutionella avtalet om subsidiaritet från 1993.

⁵ Artikel 12 i protokollet.

⁶ Punkt 6 i protokollet om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen, Amsterdamfördraget.

3. Kommissionens tillämpning av principerna under 2007

3.1 Konsekvensbedömningar och konsekvensbedömningsnämnden

Överväganden rörande subsidiaritet och proportionalitet ingår i kommissionens dagliga arbete med att utarbeta nya politiska förslag, men genom konsekvensbedömningarna tillkommer ytterligare ett led av ingående granskning. Kommissionens konsekvensbedömningar gör det lättare att under hela lagstiftningsprocessen fatta mer välunderbyggda beslut. Bedömningarna förbättrar förslagets kvalitet, då de sörjer för att förslagen är baserade på tydliga fakta, input från berörda parter samt en grundlig helhetsanalys av de ekonomiska, sociala och miljörelaterade konsekvenserna av olika sätt att gripa sig an ett problem. Analysen av subsidiaritet och proportionalitet är central i konsekvensbedömningarna.

Konsekvensbedömningarna har således blivit en naturlig del av kommissionens arbetsrutiner och beslutsprocesser, men kommissionen är angelägen om att förbättra systemet ytterligare. Ett viktigt led i denna utveckling var upprättandet av konsekvensbedömningsnämnden i november 2006. Nämnden har till uppgift att tillhandahålla oberoende kvalitetsstöd och kvalitetskontroll av kommissionens konsekvensbedömningar⁷. Dess yttranden ingår formellt i kommissionens interna beslutsprocesser, från avdelningsövergripande samråd till det slutliga antagandet i kollegiet. När de förslag som yttrandena gäller har antagits får även övriga institutioner och allmänheten tillgång till yttrandena. Konsekvensbedömningsnämnden rekommenderar i sina yttranden ofta omfattande förbättringar av centrala delar i konsekvensbedömningarna, bl.a. frågor som rör subsidiaritet och proportionalitet. Några exempel på detta ges i avsnitt 3.2⁸.

Kommissionen har på grundval av nämndens arbete och en extern utvärdering av konsekvensbedömningssystemet beslutat att ändra sina riktlinjer för analys av subsidiaritet och proportionalitet i de reviderade riktlinjerna för konsekvensbedömningar, som kommer att antas under andra hälften av 2008. Syftet är att göra dem mer praktiskt orienterade. Riktlinjerna kommer att innehålla konkreta frågor som baserar sig på protokoll 30 i EG-fördraget och som måste besvaras i varje konsekvensbedömning. De reviderade riktlinjerna kommer också att starkare betona att konsekvensbedömningarna, även om de vanligen undersöker problem som kan lösas genom åtgärder på EU-nivå, måste ta hänsyn till att problemen och de åtgärder som vidtas för att lösa dem kan få olika effekter i olika medlemsstater och regioner i unionen⁹.

Dessa ändringar ska bidra till att kommissionens analyser och motiveringar av förslag blir mer rigorösa och genomblickbara än någonsin förr. Detta är mycket viktigt med tanke på den roll som de nationella parlamenten får om Lissabonfördraget träder i kraft.

3.2 Exempel på hur kommissionen har tillämpat principerna

⁷ ”Enhancing quality support and control for Commission Impact Assessments - The Impact Assessment Board” - SEK(2006) 1457.

⁸ För en översikt över konsekvensbedömningsnämndens första verksamhetsår se SEK(2008)120 av den 30 januari 2008.

⁹ http://ec.europa.eu/governance/impact/key_en.htm

I detta avsnitt ges exempel på hur kommissionen har undersökt subsidiariteten och proportionaliteten i sina konsekvensbedömningar och till följd av detta ändrat inriktningen på sina förslag eller rentav övergett dem.

Två förslag på området bolagsrätt stoppades 2007 på grund av analysen i konsekvensbedömningarna. Det första rörde en eventuell *rekommendation om proportionalitet mellan kapital och kontroll i börsnoterade företag*. I konsekvensbedömningen angavs att det ur proportionalitetssynvinkel inte stod klart att ett direktiv eller en rekommendation var det minst betungande sättet att minska risken för insiderhandel i hela EU. En kombination av marknadskrafter, lagstiftningsförslag från medlemsstaternas sida och befintlig gemenskapslagstiftning ansågs vara tillräcklig, och dessutom fann man att det utan empiriska belägg för förekomsten och omfattningen av insiderhandel fanns en risk för att ytterligare åtgärder skulle kunna påföra emittenter och majoritetsaktieägare avsevärda omkostnader, som inte stod i proportion till fördelarna¹⁰.

Det andra fallet på området bolagsrätt rörde ett förslag till *direktiv om gränsöverskridande överföring av stadgeenligt säte*. I konsekvensbedömningen fastställdes att den befintliga lagstiftningens effekter på gränsöverskridande rörlighet (direktivet om gränsöverskridande fusioner) ännu inte är kända och att frågan om överföring av stadgeenligt säte skulle kunna komma att klargöras av EG-domstolen inom en nära framtid. Slutsatsen var därför att ett direktiv inte var den bästa lösningen på problemet i proportionalitetshänseende, och att det vore bättre att vänta tills man fått full överblick över följderna av denna utveckling och bättre kan bedöma om och i vilken utsträckning EU-åtgärder bör vidtas¹¹.

Ett antal förslag ändrades betydligt till följd av konsekvensbedömningsnämndens granskningar. Exempelvis blev *förslaget om bättre utbildning för lärare*¹² mycket tydligare i fråga om den eventuella stödjande roll som EU-förslagen skulle kunna spela på detta område, mot bakgrund av medlemsstaternas behörighet. Även i fråga om *handlingsplanen om effektivt konsulärt skydd i tredjeländer*¹³ gjordes en noggrann omprövning av behovet av åtgärder på EU-nivå, och ett mycket blygsammare angreppssätt föreslogs.

Förslaget till *direktiv om att underlätta gränsöverskridande uppföljning av trafikförseelser* bestod ursprungligen av två separata delar. Den första delen rörde upprättande av ett effektivt system för gränsöverskridande uppföljning av överträdelser av hastighetsbegränsningar som begåtts i en medlemsstat av förare från en annan medlemsstat, medan den andra delen gick ut på att se till att medlemsstaternas praxis i fråga om trafiksäkerhetskontroller uppfyller vissa krav på antal kontroller och uppföljning av registrerade förseelser. Konsekvensbedömningsnämnden sade i sitt yttrande om utkastet till konsekvensbedömning att förslagens delar borde avgränsas tydligt och bedömas var för sig i fråga om mervärde av EU-åtgärder, proportionalitet och subsidiaritet. I mars 2008 antog kommissionen ett förslag som bara omfattade den första delen av det ursprungliga utkastet, medan den del som rörde kraven för nationella kontrollsystem hade övergetts¹⁴.

¹⁰ SEK(2007) 1705.

¹¹ SEK(2007) 1707.

¹² KOM(2007) 392.

¹³ KOM(2007) 767.

¹⁴ KOM(2008) 151.

4. Andra aktörers tillämpning av principerna

4.1 Nationella parlament

Om Lissabonfördraget ratificeras kommer de nationella parlamentens roll i EU:s lagstiftningsprocess att ändras på ett flertal punkter¹⁵. En av de viktigaste nyheterna är att det införs politisk förhandskontroll och rättslig efterhandskontroll av subsidiaritetsprincipen. Den politiska förhandskontrollen skulle ske genom ett system för snabbt utbyte av information. På så vis skulle de nationella parlamenten kunna lämna ett motiverat yttrande när de anser att ett utkast till lagstiftningsakt från EU inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen¹⁶. De nationella parlamenten skulle systematiskt informeras om alla utkast till lagstiftningsakter och skulle, utom i vederbörligen motiverade, brådskande fall, ha åtta veckor på sig att lämna synpunkter¹⁷. Beroende på hur många svar som erhålls från de nationella parlamenten föreskriver fördraget två förfaranden – ”gult kort” eller ”orange kort” – som leder till att förslaget ses över respektive eventuellt dras tillbaka. I fråga om rättslig efterhandskontroll innehåller fördraget nya bestämmelser om att de nationella parlamenten och Regionkommittén får väcka talan om åsidosättande av subsidiaritetsprincipen vid EG-domstolen¹⁸.

Enligt ett annat förfarande, som har vissa likheter med systemet för snabbt utbyte av information, har kommissionen sedan 2006 översänt alla nya förslag till de nationella parlamenten och upprättat ett förfarande för att besvara deras yttranden¹⁹. I december 2007 hade kommissionen erhållit 166 yttranden från 25 nationella parlament i 19 medlemsstater rörande 86 kommissionstexter²⁰.

Subsidiaritet och proportionalitet har varit viktiga teman i de frågor som de nationella parlamenten tagit upp. Nedan ges några exempel:

- Den tyska förbundsdagen ansåg att förslaget om rambestämmelserna för markskydd²¹ inte överensstämde med subsidiaritetsprincipen, medan den franska senaten ansåg att informationen om kostnaderna för bestämmelserna om markförening inte var tillräckliga för att kontrollera om proportionalitetsprincipen iakttagits. Som anges i avsnitt 4.2 gav förslaget upphov till livliga diskussioner om subsidiaritet och proportionalitet i såväl Europaparlamentet som rådet.
- Såväl den franska senaten som den tyska förbundsdagen tvivlade också på om förslaget om säkrare vägar var nödvändigt²². I Europaparlamentet var meningarna delade: majoriteten av

¹⁵ Protokoll nr 1 och 2.

¹⁶ Det rör sig om följande: förslag från kommissionen, initiativ från en grupp medlemsstater (t.ex. straffrättsligt samarbete), initiativ från Europaparlamentet, framställningar från EG-domstolen, rekommendationer från Europeiska centralbanken samt framställningar från Europeiska investeringsbanken som syftar till antagande av en lagstiftningsakt.

¹⁷ Punkt 4 i protokollet om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen.

¹⁸ Artikel 8 i protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

¹⁹ ”En agenda för EU-medborgarna – EU skall visa resultat”, KOM(2006) 211.

²⁰ I bilaga 1 ges en mer detaljerad översikt över yttrandena.

²¹ KOM(2006) 232.

²² KOM(2006) 569.

parlamentsledamöterna tyckte att kommissionen borde vara mer ambitiös, medan andra var emot detta med hänsyn till subsidiaritetsprincipen.

- Den franska senaten ansåg att kommissionen inte hade motiverat sitt förslag om reformen av sektorn för frukt och grönsaker²³ med avseende på subsidiaritet och proportionalitet. Under debatten i rådet ändrade och kompletterade kommissionen skälen för att göra texten tydligare i detta avseende.
- När det gäller grönboken om ett rökfritt Europa²⁴ tog det danska folketinget och den svenska riksdagen upp frågan om subsidiaritet och förklarade att de föredrog att frågan behandlades på nationell nivå.

Inom ramen för två samordnade subsidiaritetsundersökningar under ledning av Cosac, vilka inleddes i början av 2006, inkom 35 yttranden. År 2007 inledde Cosac ytterligare en undersökning av detta slag, inriktad på rådets rambeslut om bekämpande av terrorism²⁵. I slutet av januari 2008 hade 29 av 40 parlament deltagit i undersökningen. Avsikten var att simulera de förfaranden som föreskrivs i Lissabonfördraget, oavsett om de nödvändiga trösklarna för vidtagande av åtgärder uppnåddes eller ej. Det brittiska parlamentets underhus motsatte sig förslaget med hänvisning till subsidiaritetsprincipen, medan den tyska förbundsdagen motsatte sig det med hänvisning till proportionalitetsprincipen. Flera kammare ansåg att argumenten för subsidiaritet var otillräckliga. Samtliga kammare ifrågasatte att EU-åtgärder skulle ha ett större mervärde än åtgärder inom ramen för Europarådet.

4.2 Europaparlamentet och rådet

Europaparlamentet och rådet tog upp frågan om subsidiaritet och proportionalitet vid ett flertal tillfällen.

I samband med diskussionerna om *ramdirektivet om en marin strategi* ändrade Europaparlamentet under första behandlingen kommissionens förslag genom att införa en strängare och rättsligt bindande skyldighet att nå resultat. Vissa medlemsstater hävdade därefter att direktivets huvudmål enligt den av Europaparlamentet ändrade lydelsen ("att uppnå eller behålla god miljöstatus i havsmiljön") skulle kunna leda till problem i fråga om proportionaliteten. Medlemsstaterna befarade att ramdirektivet i vissa situationer skulle kunna ge upphov till orimliga kostnader och krävde en särskild bestämmelse för att förhindra detta. Europaparlamentet enades under andra behandlingen om en ny lydelse för målet ("ska vidta de åtgärder som behövs för att uppnå") och anförde vidare att medlemsstaterna under vissa omständigheter inte behöver vidta särskilda åtgärder när kostnaderna inte står i proportion till riskerna för den marina miljön. Vissa medlemsstater ansåg att denna skyddsklausul avseende kostnaderna själv var orimligt försiktig och avstod i rådet från att uttrycka synpunkten att direktivet hade blivit urvattnat.

Under diskussionerna i rådet om *direktivet om markskydd* i december 2007 gjordes ansträngningar för att ge medlemsstaterna manöverutrymme och minska kostnaderna för direktivets genomförande. Vissa medlemsstater vidhöll emellertid att markpolitik tillhör medlemsstaternas behörighetsområde och att förslaget inte respekterar subsidiaritets- och

²³ KOM(2007) 17.

²⁴ KOM(2007) 27.

²⁵ KOM(2007) 650.

proportionalitetsprinciperna. Europaparlamentets utskott för rättsliga frågor antog ett yttrande där förslaget förkastades av subsidiaritetskäl, men Europaparlamentet följde inte yttrandet.

Som anges i avsnitt 2.2 bör rådet och Europaparlamentet ta hänsyn till subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna när de lägger fram ändringsförslag som påverkar räckvidden av en gemenskapsåtgärd. Det fåtal ändringar där räckvidden faktiskt påverkas visar att Europaparlamentet och rådet ställs inför svårigheter när de måste utarbeta konsekvensbedömningar för de betydande ändringar som föreslagits – särskilt när förslagen före omröstning ändras, delas upp i flera eller kombineras under politiska diskussioner. Översynen av den gemensamma strategin för konsekvensbedömning²⁶, som kommer att äga rum under 2008, innebär en möjlighet för rådet, Europaparlamentet och kommissionen att diskutera hur konsekvensbedömning av ändringar skulle kunna underlättas.

4.3 Regionkommittén

Regionkommittén startade i mars 2007 ett interaktivt nätverk för övervakning av subsidiaritetsprincipen, efter tester under 2005 och 2006. Nätverket är främst avsett för lokala och regionala myndigheter, men även EU-institutionerna och medlemsstaternas institutioner får delta. Nätverket samordnas genom en interaktiv webbplats²⁷. Registrerade deltagare får ett meddelande via e-post när ett nytt politiskt dokument från kommissionen måste undersökas med avseende på subsidiaritetsprincipen. Tidsfristen för att lämna synpunkter till Regionkommittén (med hjälp av ett elektroniskt standardformulär) är ungefär sex veckor. Denna elektroniska plattform kommer bl.a. att göra det lättare för Europeiska kommissionen och Regionkommittén att genomföra sitt samarbetsavtal från november 2005, enligt vilket de ska fastställa vilka områden som behöver särskild uppföljning i fråga om subsidiaritet och proportionalitet.

4.4 Domstolen

Under 2007 bekräftades domstolens fasta rättspraxis rörande subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Förstainstansrätten gav i vissa domskäl intressanta synpunkter på subsidiaritet och vidareutvecklade frågan om proportionalitetsprincipens tillämplighet på konkurrensrätt.

I mål T-374/04, *Tyskland mot kommissionen*²⁸, kopplade förstainstansrätten den bevisbörliga som kommissionen har när den utövar sina kontrollbefogenheter enligt sekundärrätten till subsidiaritetsprincipen. Förstainstansrätten undersökte i detta mål Tysklands ifrågasättande av kommissionens beslut om landets nationella plan för tilldelning av utsläppsrätter. Kommissionen hade i beslutet underkänt vissa bestämmelser om sänkningar i efterhand som Tyskland föreslagit, eftersom den ansåg att bestämmelserna stred mot direktiv 2003/87/EG²⁹. Förstainstansrätten granskade lagenligheten i kommissionens påstående att Tyskland hade överträtt kriterierna i direktivet. Den behandlade därvid bl.a. fördelningen av uppgifter och befogenheter mellan kommissionen och medlemsstaterna på detta område. Förstainstansrätten kom fram till att det i fall där det inte finns en gemenskapsregel som på ett klart och tydligt sätt anger vilken form och vilket tillvägagångssätt som medlemsstaten ska använda för att se till att direktivet får ändamålsenlig verkan ankommer på kommissionen att styrka att de

²⁶ Antagen inom ramen för 2003 års interinstitutionella avtal om bättre lagstiftning.

²⁷ <http://subsidiarity.cor.europa.eu>

²⁸ Domen av den 7 november 2007 har ännu inte meddelats.

²⁹ Direktiv 2003/87/EG (EUT L 275, 25.10.2003, s. 32) (handel med utsläppsrätter).

lösningar som medlemsstaten valt strider mot gemenskapsrätten. Den ansåg också att det ankommer på kommissionen att styrka på vilket sätt medlemsstatens befogenheter är begränsade på de områden där gemenskapen och medlemsstaterna har delad behörighet. Förstainstansrättens slutsats var att kommissionen inte kunnat styrka att sänkningen i efterhand stred mot fördragets mål. Den ogiltigförklarade därför den del av beslutet som rörde denna fråga.

I målet *Leonid Minin mot kommissionen*³⁰ bekräftade förstainstansrätten sitt resonemang från domarna i målen *Yusuf* och *Ayadi*³¹. Det står därmed klart att subsidiaritetsprincipen inte är tillämplig på ekonomiska sanktioner mot tredjeländer. Förstainstansrätten hävdade emellertid också att även om subsidiaritetsprincipen ska anses tillämplig under sådana förhållanden ”är det i vilket fall som helst uppenbart att det finns bättre förutsättningar på gemenskapsnivå än på nationell nivå för att på ett enhetligt sätt i medlemsstaterna genomföra säkerhetsrådets resolutioner”.

I målet *Alrosa*³² tillämpade förstainstansrätten *för första gången* proportionalitetsprincipen för beslut enligt artikel 9 i förordning nr 1/2003³³ om tillämpning av konkurrensreglerna. Artikeln rör åtaganden som görs av företag och som görs bindande av kommissionen. Målet gäller ett handelsavtal, anmält till kommissionen, mellan två företag som är verksamma på marknaden för produktion och leverans av rådiamanter. Ett av företagen gjorde ett åtagande till kommissionen om att upphöra med alla inköp från den andra parten. Kommissionen gjorde detta åtagande bindande genom ett beslut enligt artikel 9. Det andra företaget ifrågasatte beslutet, bland annat för att företaget ansåg att det innebar en överträdelse av proportionalitetsprincipen. Företaget hävdade att ett förbud av all försäljning till den andra parten var oproportionerligt. Förstainstansrätten bekräftade att även om proportionalitetsprincipen inte nämns i artikel 9, är den en grundläggande gemenskapsrättslig princip som kommissionen är skyldig att iakttä. Den kom till slutsatsen att totalförbudet av alla handelsförbindelser mellan företagen åsidosatte proportionalitetsprincipen, och ogiltigförklarade därför beslutet³⁴.

5. Slutsatser

På grundval av ovanstående analys kan tre generella slutsatser dras. För det första bidrog under 2007 samtliga aktörer på nationell nivå och EU-nivå till arbetet med att gemenskapens förslag granskas för kontroll av om de överensstämmer med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Detta har visat sig fungera väl. För det andra förstärks granskningsprocessen på olika plan: inom kommissionen (genom ett starkare konsekvensbedömningssystem), i de nationella parlamenten och i Regionkommittén. För det tredje har de nationella parlamenten och EU-institutionerna tagit upp liknande frågor, vilket tyder på ett växande samförstånd om vad som menas med subsidiaritet och proportionalitet i praktiken. Kommissionen kommer att fortsätta att följa utvecklingen på nära håll.

³⁰ Dom av den 31 januari 2007 i mål T-362/04, REG 2007, s. II-2003.

³¹ Mål T-306/01 *Ahmed Ali Yusuf och Al Barakaat International Foundation mot Europeiska unionens råd* [2005], REG II-3533, punkterna 112–116 och mål T-253/02 *Chafiq Ayadi mot Europeiska unionens råd* [2006], REG II-2139, punkterna 87–89.

³² T-170/06. Domen av den 11 juli 2007 har ännu inte meddelats.

³³ EGT L 1, 4.1.2003, s. 1.

³⁴ Det bör noteras att kommissionen överklagar domen.

Bilaga 1: Antal yttranden från nationella parlament

	Nationell kammare	Antal yttranden
1	FR Sénat	40
2	DE Bundesrat	21
3	UK House of Lords	18
4	SE Riksdag	17
5	PT	13
6	DK Folketing	12
7	CZ Sénat	11
8	IE (Joint EU Committee)	5
9	NL (Båda kammare)	3
10	DE Bundestag	3
11	LT Seimas	3
12	FR Assemblée nationale	2
13	BE Sénat	2
14	UK House of Commons	2
15	HU	2
16	LUX	2
17	EE Riigikogu	2
18	CZ Chambre des députés	1
19	IT Camera dei Deputati	1
20	BE Chambre des Représentants	1
21	PL Sejm	1
22	PL Senat	1
23	FI	1
24	SI	1
25	SK	1
	Totalt:	166